

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, י' בחשוון, תשע"ח
30 באוקטובר, 2017
314/2017

לימודי תואר ראשון בכלכלה, 1 תשע"ז (2016/17)

First degree studies in Economics, 2016/17

כלכלה הינו אחד המקצועות הנלמדים ביותר בישראל. בשנת תשס"ט (2008/9) הוא היה השלישי בגודלו² מבחינת מספר הסטודנטים הלומדים אותו לתואר ראשון. בשנים האחרונות חלה ירידה בביקוש ללימודי כלכלה, מספר הסטודנטים הלומדים אותו ומספר המועמדים ירד בעשרות אחוזים, הציון הפסיכומטרי של הסטודנטים ואחוז בעלי תעודת בגרות עם חמש יחידות מתמטיקה ירד. כיום, זהו המקצוע השביעי מבחינת מספר הסטודנטים הלומדים אותו, ואחוז הסטודנטים לכלכלה מכלל הסטודנטים לתואר ראשון ירד מ-6.5% בשנת תשס"ט (2008/09) ל-4.2% בשנת תשע"ז. חלקם הגדול של בוגרי כלכלה עובדים במשלחי יד הקשורים למקצוע והקשר בין לימודיהם לעבודתם גבוה יחסית לשאר מקצועות הלימוד. הם מרוויחים יותר מהמוצע אך שכרם תלוי מאוד בענף הכלכלי שבו הם מועסקים.

- **בשנת תשע"ז למדו 7,013 סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה³ מתוכם 3,295 נשים (47.0%).** הם למדו ב-16 מוסדות לימוד אקדמיים (6 אוניברסיטאות ו-10 מכללות אקדמיות).
- בשלוש השנים האחרונות חלה ירידה שנתית ממוצעת של כ-10% במספר הסטודנטים החדשים לכלכלה וסה"כ ירידה של 38% בחמש השנים האחרונות.
- בשנים תשס"ט עד תשע"ז חלה עלייה באחוז הנשים מבין הסטודנטים לכלכלה מ-42.3% ל-47.0%, בהתאמה.
- הירידה במספר הסטודנטים בקרב הגברים הייתה גדולה יותר מאשר בקרב הנשים (34.9% לעומת 21.2%, בהתאמה).
- 12.8% מהסטודנטים לכלכלה הינם ערבים, מהם 50.5% נשים (לעומת 46.5% בקרב היהודים). יצוין כי בשנת תשס"ט היוו הנשים הערביות 40.0% מסך הסטודנטים הערבים.
- בשנים תשס"ט-תשע"ז חלה עלייה של 77.8% במספר הסטודנטים הערבים הלומדים כלכלה. עלייה של 70.9% באוניברסיטאות ועלייה של 87.8% במכללות האקדמיות.
- בשנים תשס"ט עד תשע"ז חלה ירידה במספר הסטודנטים בעלי תעודת בגרות עם 5 יחידות במתמטיקה (מ-30.2% בתשס"ט ל-26.1% בתשע"ז) ועלייה במספר הסטודנטים בעלי תעודת בגרות עם 3 יחידות במתמטיקה (מ-34.9% בתשס"ט ל-39.2% בתשע"ז) עיקר השינוי היה באוניברסיטאות.
- ממוצע הציונים בבחינה הפסיכומטרית של הסטודנטים החדשים לכלכלה נמצא בירידה, מ-608 בשנת תשס"ט ל-585 בשנת תשע"ז.

¹ ההודעה מתייחסת ללימודי תואר ראשון בלבד. הודעות נוספות העוסקות בלימודי כלכלה לתואר שני יתפרסמו בקרוב.
² כמקצוע ראשון.
³ לא כולל 2,852 סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה שלמדו באוניברסיטה הפתוחה, מהם 43.9% נשים ו-7.4% ערבים.

- בוגרי תואר ראשון בכלכלה עוסקים לרוב **במשלח יד** הקשור לתחום הלימוד. כמחצית מהם עוסקים במקצוע הקשור לתחום הכלכלה, ואילו רק 6% מבוגרי תואר ראשון בשאר מקצועות הלימוד עוסקים בתחום זה.
- ענף התעסוקה הנפוץ ביותר בקרב בוגרי תואר ראשון בכלכלה בשנים תשס"ו-תשס"ט הוא **ענף השירותים הפיננסיים**.
- מבין 10 ענפי התעסוקה הנפוצים בקרב בוגרי תואר ראשון בכלכלה, **השכר הגבוה ביותר** היה בענף תכנות מחשבים והשכר הנמוך ביותר בענף חינוך.
- בכל ענפי התעסוקה **השכר הממוצע והחציוני של גברים גבוה מזה של נשים**, והשכר הממוצע והחציוני בקרב בוגרי אוניברסיטאות גבוה משל בוגרי המכללות האקדמיות.

[להגדרות והסברים לנתוני התרשימים](#)

סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה⁴

לימודי כלכלה לתואר ראשון בישראל נמשכים 3 שנים ואמורים להקנות ידע תיאורטי ויכולת להבין ולנתח סוגיות כלכליות ברמת הפרט וברמת המשק. דרישות הקבלה ללימודי הכלכלה שונות במוסדות השונים, אם כי דרישות הקבלה לאוניברסיטאות גבוהות מאלה של המכללות. לרוב יש צורך בתעודת בגרות מלאה ומבחן פסיכומטרי ואף דרישה ל-4 יחידות בבגרות במתמטיקה לפחות. בשנת תשע"ז למדו 7,013 סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה⁵ מתוכם 3,295 נשים (47.0%). הם למדו ב-16 מוסדות לימוד אקדמיים (6 אוניברסיטאות ו-10 מכללות אקדמיות). 56.2% מכלל הסטודנטים למדו ב-5 מוסדות: אוניברסיטת תל-אביב (12.6% מכלל הלומדים), המסלול האקדמי-המכללה למנהל (13.6%), אוניברסיטת אריאל בשומרון (11.4%), אוניברסיטת בן-גוריון בנגב (10.1%) והאוניברסיטה העברית (8.5% מכלל הלומדים).

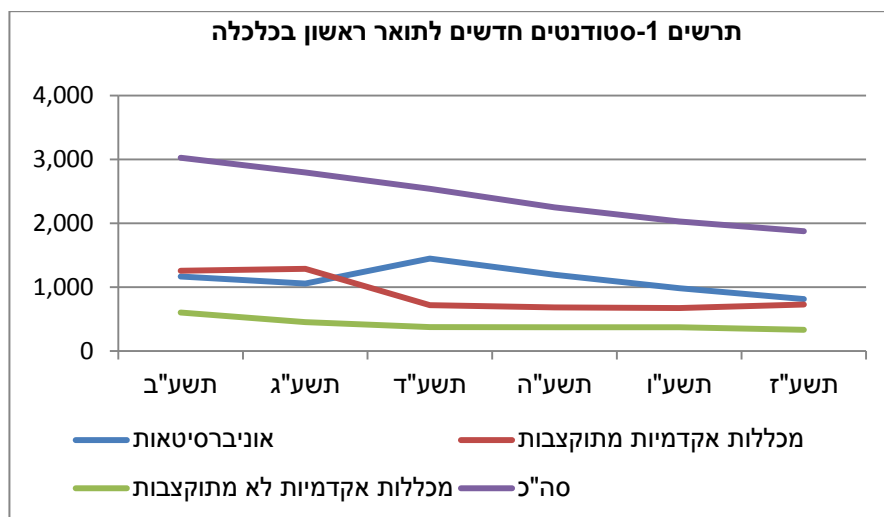
מספר הסטודנטים לכלכלה

בחמש השנים האחרונות (תשע"ב-תשע"ז) חלה ירידה של 38% במספר **הסטודנטים החדשים** לתואר ראשון בכלכלה (תרשים 1), ובשלוש השנים האחרונות חלה ירידה של כ-10% מדי שנה. באוניברסיטאות חלה ירידה של 30.2% במספר הסטודנטים החדשים, במכללות האקדמיות המתוקצבות⁶ - 42.1% ובמכללות האקדמיות הלא-מתוקצבות - ירידה של 44.7%.

⁴ לא כולל סטודנטים שלומדים את המסלול כלכלה-מינהל עסקים כמקצוע אחד. את המקצוע הזה למדו בשנת תשע"ז 164 סטודנטים מהם 49.39% נשים.

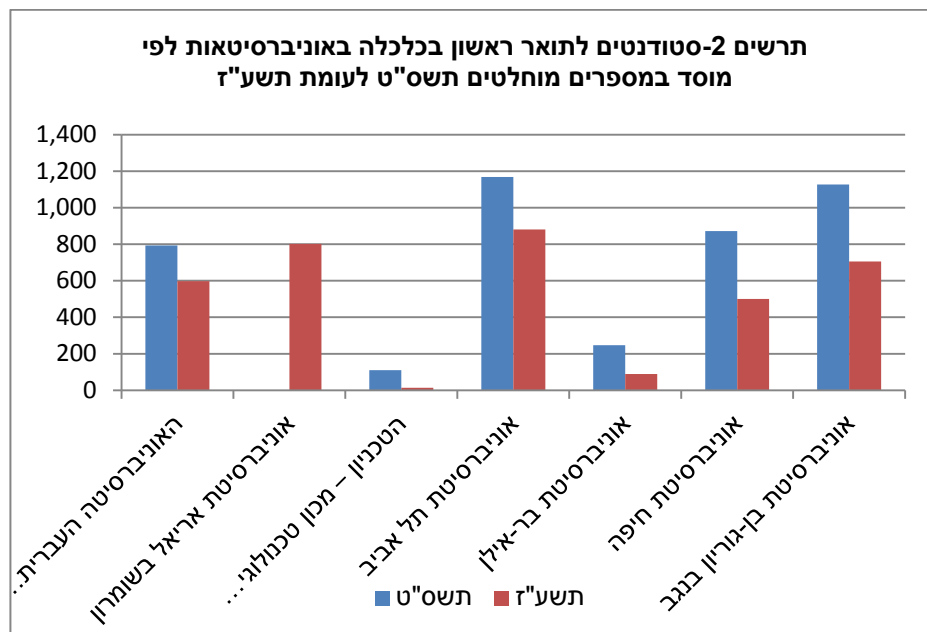
⁵ לא כולל 2,852 סטודנטים לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה בשנת תשע"ז, מהם 43.9% נשים ו-7.4% ערבים.

⁶ בשנת הלימודים תשע"ד המכללה האקדמית יהודה ושומרון הפכה לאוניברסיטת אריאל בשומרון.

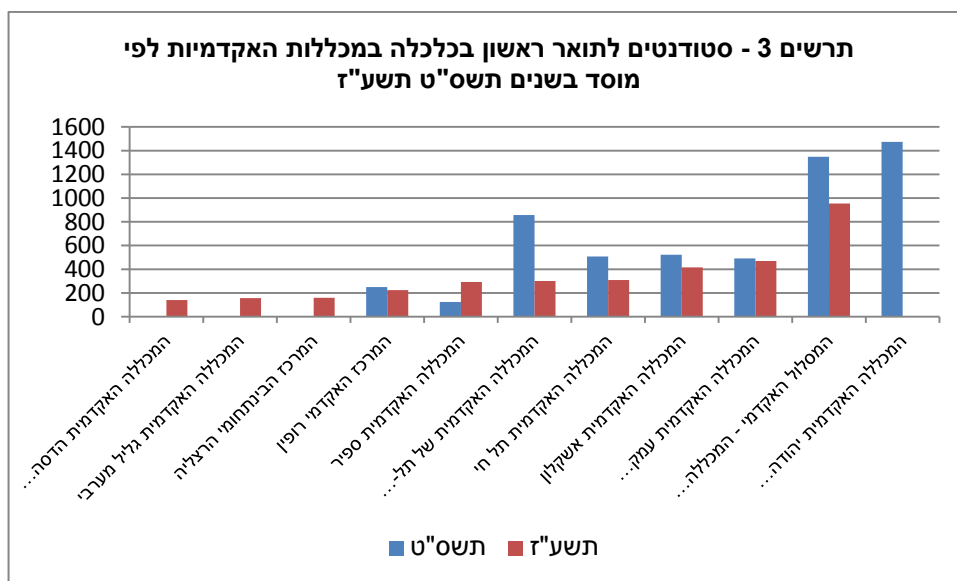
בין השנים תשס"ט לתשע"ז חלה ירידה בכל האוניברסיטאות. באוניברסיטת חיפה נרשמה ירידה של 42.7% במספר הסטודנטים, באוניברסיטת בן-גוריון - 37.4%. באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת תל-אביב - 24.6% בכל אחת מהן (תרשים 2).

בשנת תשע"ג (2012/13), שנתה האחרונה כמכללה של המכללה האקדמית יהודה ושומרון לפני הפיכתה לאוניברסיטה, למדו בה 1,419 סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה. בשנת תשע"ד, עם הפיכתה לאוניברסיטה, למדו בה 1,446 סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה. בין השנים תשע"ה-תשע"ז מספרם ירד ב-44.5% (תרשימים 2 ו-3).

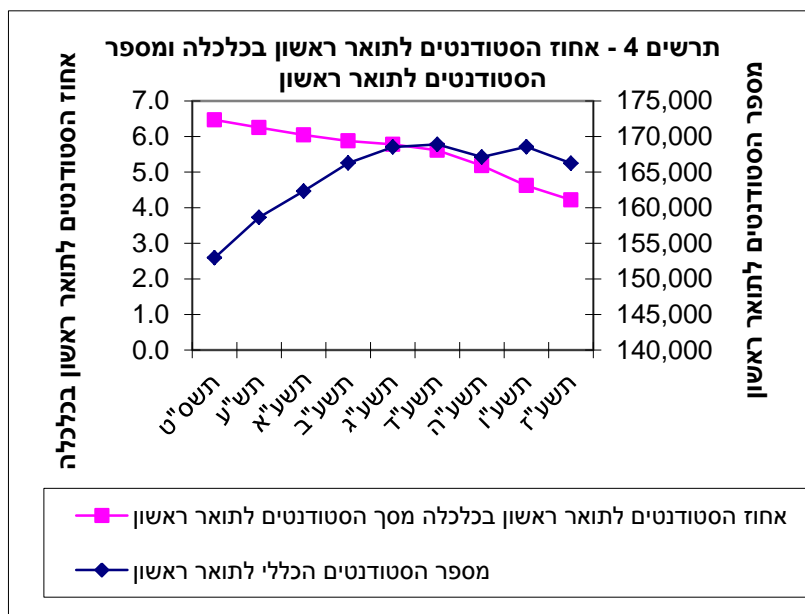

במכללות האקדמיות חלו כמה שינויים בין השנים תשס"ט-תשע"ז (תרשים 3):

- א. המכללה האקדמית יהודה ושומרון הפכה לאוניברסיטת אריאל בשומרון.
- ב. לימודי הכלכלה התרחבו למכללות נוספות כמו המכללה האקדמית הדסה בירושלים, המרכז הבינתחומי הרצליה, והמכללה האקדמית גליל מערבי.
- ג. במכללות הקיימות נרשמה ירידה במספר הסטודנטים לכלכלה. שיעור הירידה נע בין 4.3% במכללה האקדמית עמק יזרעאל ל-64.9% במכללה האקדמית תל אביב-יפו.

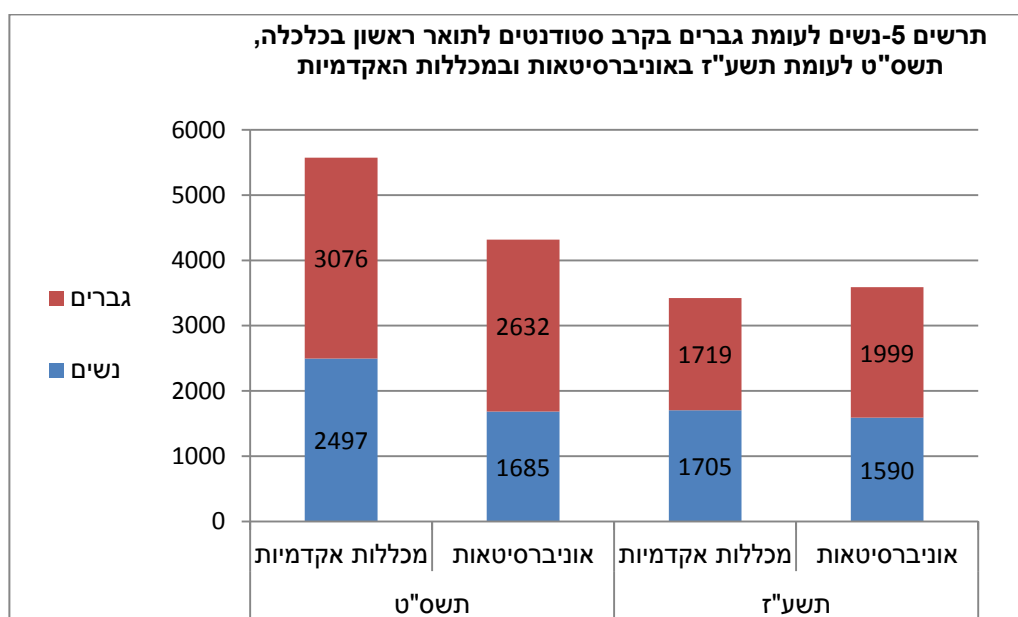
אחוז הסטודנטים לכלכלה מכלל הסטודנטים לתואר ראשון נמצא במגמת ירידה, מ-6.5% בשנת תשס"ט ל-4.2% בשנת תשע"ז וזאת כתוצאה מירידה במספרם של הסטודנטים לכלכלה ועלייה במספר כלל הסטודנטים לתואר ראשון⁷ (תרשים 4)

סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה לפי מין

לאורך השנים תשס"ט עד תשע"ז חלה ירידה במספר הנשים הלומדות תואר ראשון בכלכלה (4,182 לעומת 3,295, בהתאמה). עם זאת חלה עלייה באחוז הנשים הלומדות את המקצוע (42.3% בתשס"ט לעומת 47.0% בתשע"ז).

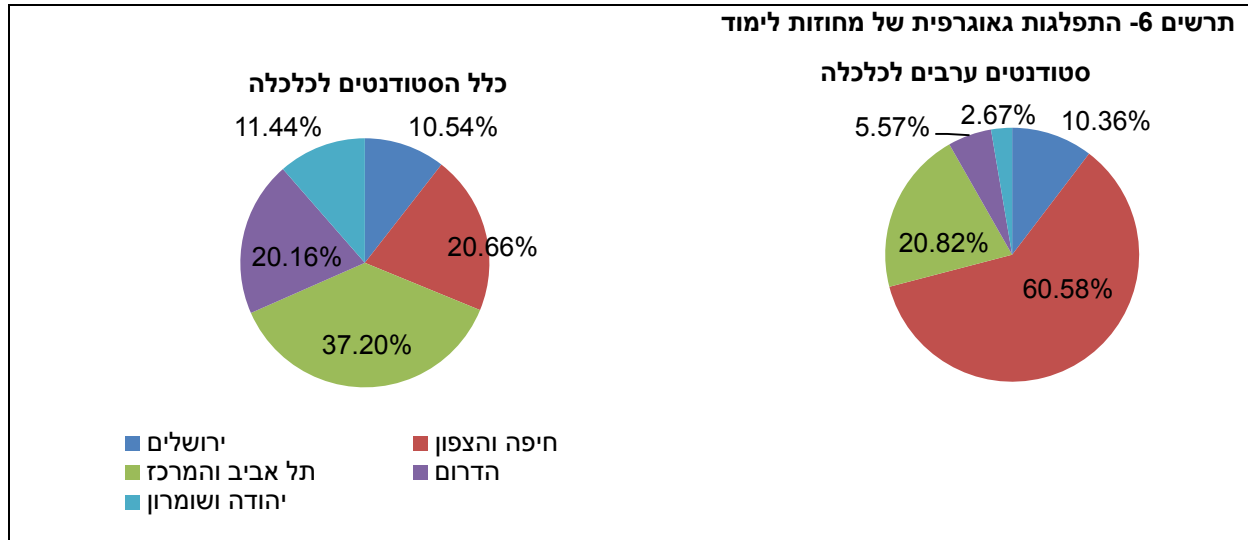
בשנת תשע"ז אחוז הגברים הלומדים את מקצוע הכלכלה (53.0%) עדיין גבוה מאחוז הנשים ומקצוע זה נחשב "גברי" באופיו (למרות ירידה של 34.9% במספר הגברים בשנים הללו), זאת, בניגוד לתחום מדעי החברה שבו שיעור הנשים גבוה משיעור הגברים (68.2% בשנת תשע"ז).

⁷ למעט יציבות יחסית במספרם של כלל הסטודנטים לתואר ראשון בשלוש שנים האחרונות.

סטודנטים ערבים לתואר ראשון בכלכלה

12.8% מהסטודנטים לכלכלה בתואר הראשון בשנת תשע"ז הינם ערבים (מוסלמים, נוצרים ודרוזים). אחוז זה נמוך מחלקם בקרב כלל הסטודנטים⁸ (15%) ומחלקם בקרב הסטודנטים מדעי החברה (15%). 50.5% מתוכם נשים (לעומת 46.5% נשים מבין היהודים).

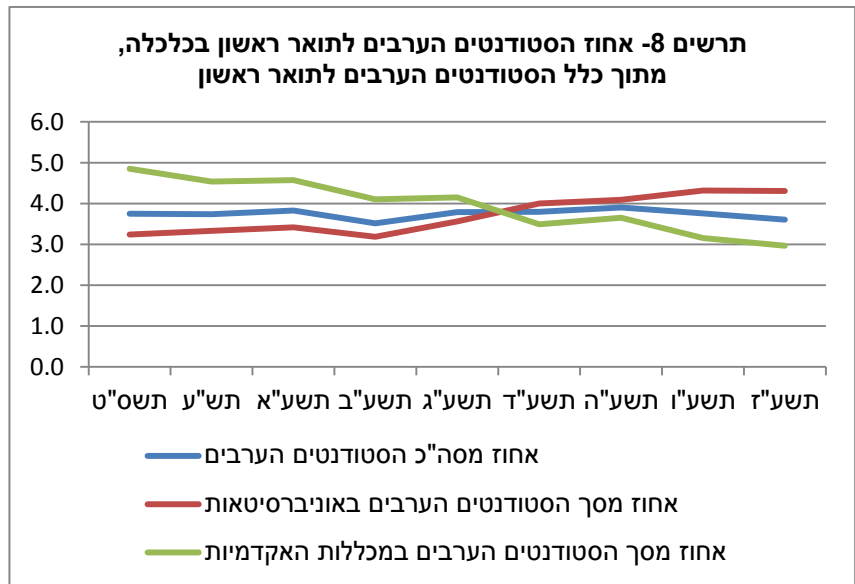
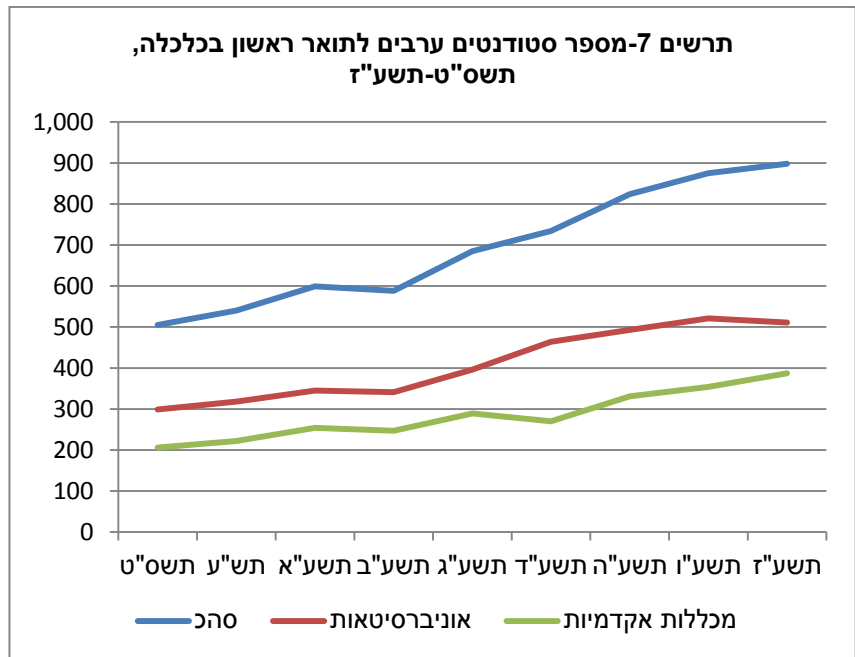

60.6% מהסטודנטים הערבים לתואר ראשון בכלכלה לומדים במחוז חיפה והצפון (לעומת 47.4% סטודנטים ערבים שלומדים במחוז חיפה והצפון בשאר המקצועות). לעומת זאת, בקרב כלל הסטודנטים לכלכלה מחוזות הלימוד העיקריים הם תל-אביב והמרכז (37.2%). השוני במחוזות הלימוד נובע, ככל הנראה, גם בשל אזור המגורים (תרשים 6). כמעט 70% מכלל הסטודנטים הערבים לומדים ב-4 מוסדות עיקריים: 30.2% מכלל מהסטודנטים הערבים לתואר ראשון בכלכלה לומדים באוניברסיטת חיפה, 15.3% באוניברסיטת תל אביב, 12.7% במכללה האקדמית עמק יזרעאל ו-10.4% במכללה האקדמית תל-חי. בשנת תשע"ז, ערבים נוטים יותר ללמוד כלכלה באוניברסיטאות (56.9% מהסטודנטים הערבים) מאשר הסטודנטים היהודים (50.3% מהסטודנטים היהודים).

סטודנטים ערבים לתואר ראשון בכלכלה לאורך השנים

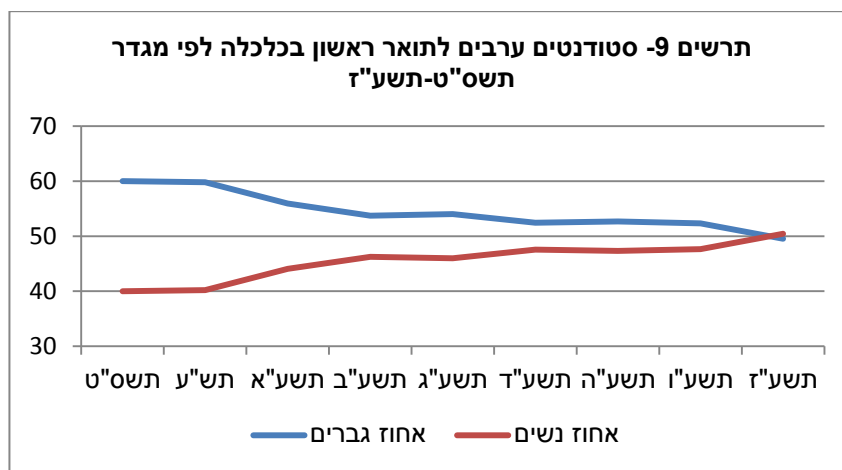
בניגוד למגמת הירידה הכללית במספר הסטודנטים לכלכלה שחלה בשנים האחרונות, במספר הסטודנטים הערבים לכלכלה חלה עלייה (מ-505 ל-898; תרשים 7). בין השנים תשס"ט-תשע"ז (2009-2017) חלה עלייה של 77.8% במספר הסטודנטים הערבים לכלכלה, עלייה של 70.9% באוניברסיטאות ו-87.8% במכללות האקדמיות. באחוז הסטודנטים הערבים הכללי חלה עלייה בכלל מקצועות הלימוד בתואר ראשון במוסדות האקדמיים לאורך השנים. לכן לא חל שינוי מהותי באחוז הסטודנטים הערבים לתואר ראשון בכלכלה מבין כלל הסטודנטים הערבים לתואר ראשון לאורך השנים הללו (תרשים 8). באחוז הסטודנטים הערבים הלומדים כלכלה באוניברסיטאות חלה עלייה, לעומת במכללות האקדמיות.

⁸ לא כולל סטודנטים במכללות האקדמיות להוראה

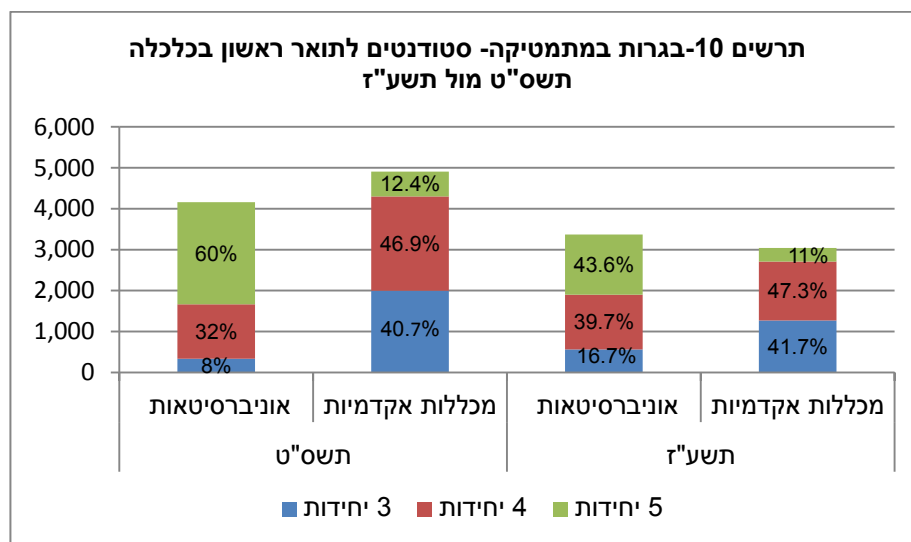
סטודנטיות ערביות לתואר ראשון בכלכלה לאורך השנים

בשנים תשס"ט עד תשע"ז חלה עלייה במספר הנשים הערביות הלומדות כלכלה. בשנת תשס"ט היוו הנשים 40.0% מסך הסטודנטים הערבים לכלכלה. מאז ועד תשע"ז חלה עלייה הדרגתית במספר ובאחוז ובשנת תשע"ז הן היוו 50.5% מכלל הסטודנטים הערבים (תרשים 9).

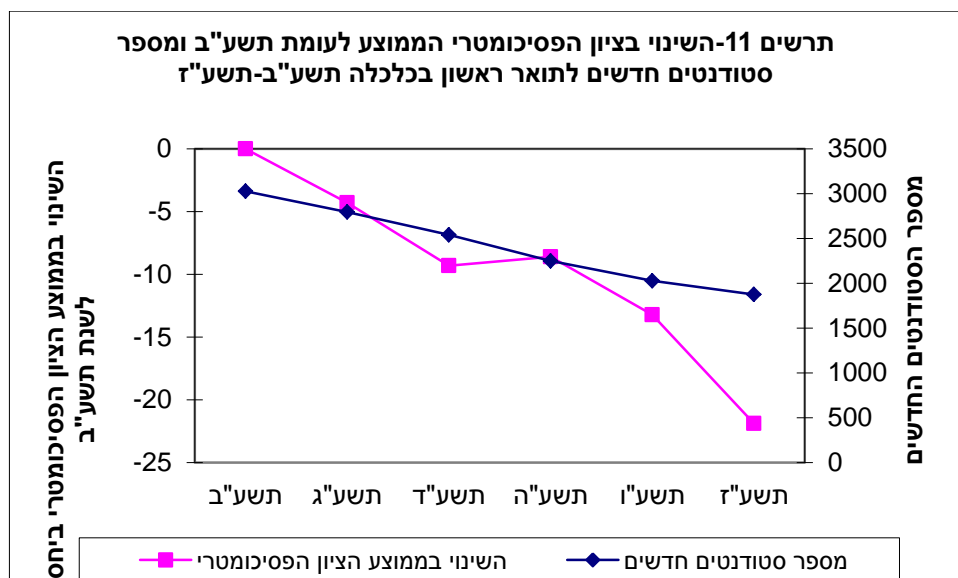
הרקע המתמטי של הסטודנטים לתואר ראשון בכלכלה

בשנים תשס"ט-תשע"ז חלה עלייה במספר הסטודנטים לתואר ראשון בכלכלה בעלי בגרות עם 3 יחידות במתמטיקה וירידה במספר בעלי תעודת בגרות עם 5 יחידות במתמטיקה. מצב זה התקיים בעיקר באוניברסיטאות אך גם במכללות האקדמיות (תרשים 10). בשנת תשע"ז 83.3% מהסטודנטים לכלכלה באוניברסיטאות, היו בעלי בגרות עם 4 ו-5 יחידות במתמטיקה לעומת 58.3% במכללות

ציון פסיכומטרי ממוצע של סטודנטים לתואר ראשון בכלכלה

ממוצע הציונים בבחינה הפסיכומטרית של סטודנטים חדשים לכלכלה בתואר ראשון בשנת תשע"ז היה 585 וגבוה מממוצע כלל הסטודנטים החדשים לתואר ראשון (576). הציון החציוני של הסטודנטים החדשים לכלכלה היה 609 (לעומת חציון כלל הסטודנטים 590). בחלק הכמותי בבחינה של סטודנטים חדשים לכלכלה בתואר ראשון הציון הממוצע היה 119 (לעומת 115). בשנים תשס"ט-תשע"ז ניכרת ירידה בציון הפסיכומטרי הממוצע של הסטודנטים החדשים לתואר ראשון בכלכלה, בד בבד עם הירידה במספרם (תרשים 11).

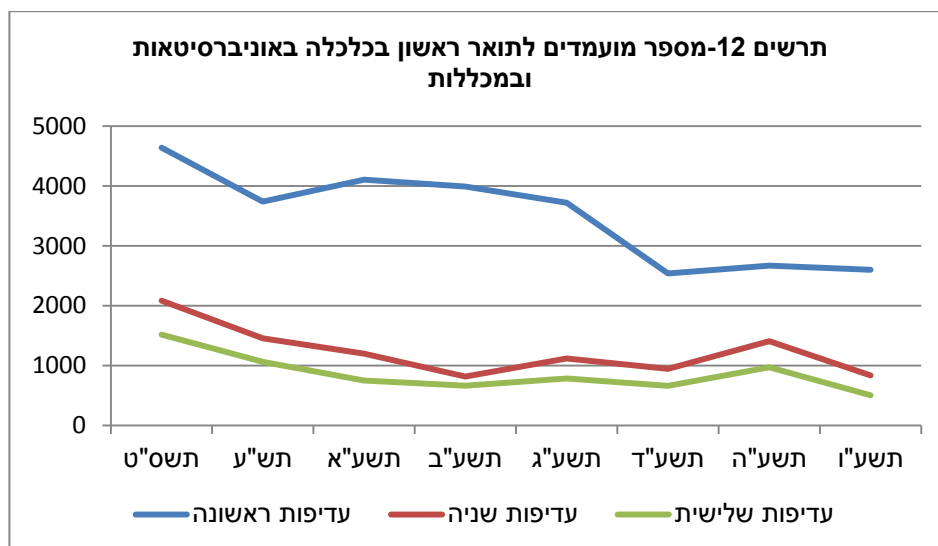
הציון הממוצע בבחינה הפסיכומטרית של כלל הסטודנטים לכלכלה בתואר ראשון ירד מ-611 בשנת תשס"ט ל-597 בשנת תשע"ז. הציון הממוצע בחלק הכמותי אף הוא ירד מ-123 ל-121. כלל הציונים הממוצעים בבחינה הפסיכומטרית באוניברסיטאות גבוהים מאלו שבמכללות. באוניברסיטאות בלבד: הציון הממוצע בבחינה הפסיכומטרית ירד מ-674 בשנת תשס"ט ל-642 בשנת תשע"ז כאשר הממוצע בקרב הסטודנטים החדשים בלבד נמוך אף יותר ועומד על 635 ובחלק הכמותי ישנה ירידה מ-133 ל-128 (אצל הסטודנטים החדשים 127) במכללות האקדמיות: הציון הממוצע בבחינה הפסיכומטרית ירד מ-547 בשנת תשס"ט ל-533 בשנת תשע"ז וממוצע הסטודנטים החדשים הוא 523 ובחלק הכמותי ירד הציון הממוצע מ-112 ל-110 (סטודנטים חדשים 109).

יש לציין כי 85.3% אחוז מהסטודנטים נבחנו בבחינה הפסיכומטרית בשנת תשס"ט ואילו בשנת תשע"ז האחוז ירד ל-74.9% ומבין הסטודנטים החדשים נבחנו 65.0% בלבד.

מועמדים ללימודי כלכלה בתואר ראשון

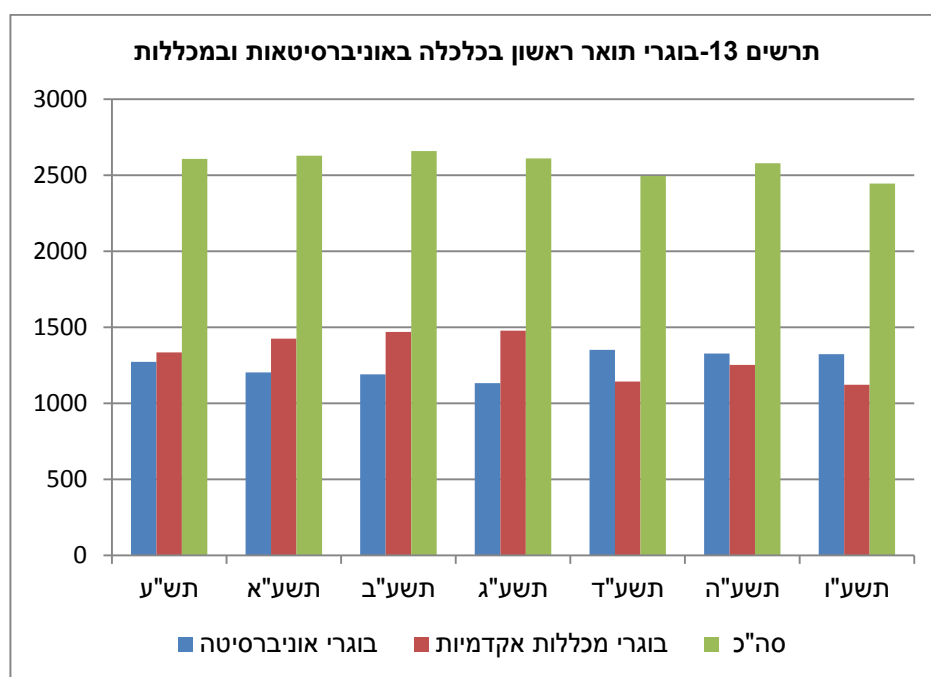
הביקוש ללימודי כלכלה כפי שהוא מצטייר מנתוני המועמדים ללימודי מקצוע זה בתואר ראשון נמצא בירידה מתמדת בשנים האחרונות. באוניברסיטאות הוא ירד מ-4,640 מועמדים בעדיפות ראשונה⁹ בשנת תשס"ט ל-2,601 בשנת תשע"ו. ניתן לראות ירידה כוללת גם בהרשמות לעדיפות שניה ושלישית (תרשים 12).

⁹ לפי התוצאה ה"טובה" ביותר בהרשמות (ראו הגדרות והסברים).

בוגרי תואר ראשון בכלכלה

בשנת תשע"ו, מספר מקבלי תואר ראשון בכלכלה עמד על 2,445 (ללא האוניברסיטה הפתוחה)¹⁰. 54.1% קיבלו תואר ראשון מהאוניברסיטאות ו-45.9% מהמכללות האקדמיות (תרשים 13). מתוכם, 1,098 נשים שהן 44.9% ממקבלי התואר ו-6.4% ערבים.

יש לציין כי לאור הירידה במספר הסטודנטים הלומדים לתואר ראשון בכלכלה בשנים האחרונות, מספר מקבלי התארים במקצוע זה צפוי לרדת בשנים הקרובות.

¹⁰ בשנת תשע"ו 297 סטודנטים קיבלו תואר ראשון בכלכלה באוניברסיטה הפתוחה, מתוכם 47.8% נשים (ראו ההגדרות והסברים).

תעסוקה ושכר

בסקר בוגרים משנת 2011 שמתייחס לבוגרי 2006, נבדק משלח היד של בוגרי תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטאות לעומת בוגרי המכללות האקדמיות. נמצא כי 57.7% מבוגרי האוניברסיטאות עוסקים במשלח יד הקרוב למקצוע הכלכלה, לעומת 37.6% בלבד מבוגרי המכללות האקדמיות (לוח 1).

בהשוואה בין משלח היד שבו עוסקים בוגרי תואר ראשון בכלכלה לעומת שאר בוגרי תואר ראשון ונמצא כי 50.7% מבוגרי תואר ראשון בכלכלה עוסקים במקצוע הקשור לתחום הכלכלה, ואילו רק 6.0% מבוגרי שאר המקצועות עוסקים בתחום זה (לוח 2). ניתן לומר כי לימודי תואר ראשון בכלכלה לרוב מנתבים לעיסוק במשלח יד הקשור לתחום הלימוד.

באופן דומה, בתשובה לשאלה "עד כמה עבודתך קשורה לתחום הלימודים?" 82.72% מבוגרי תואר ראשון בכלכלה השיבו "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד". לעומת זאת, רק 59.3% מבוגרי תואר ראשון במדעי הרוח ו-59.0% מבוגרי תואר ראשון במדעי החברה (ללא כלכלה) השיבו כך.

ענפי כלכלה שבהם מועסקים בוגרי תואר ראשון בכלכלה

בשנים תשס"ו-תשס"ט (2006-2009), 12,400 סטודנטים קיבלו תואר ראשון בכלכלה בכל המוסדות האקדמיים מהם 41.9% נשים. 64.7% מהם מועסקים ב-10 ענפי כלכלה עיקריים כמוצג בלוח הבא.

לוח א - תעסוקה של בוגרי תואר ראשון בכלכלה בשנים תשס"ו-תשס"ט לפי ענף כלכלי ומין, 2014

ענף כלכלי	סך הכל	גברים	נשים
סך הכל	100	100	100
מתוכם (ענפים עיקריים):			
שירותים פיננסיים, פרט לביטוח ולקרנות פנסיה	18.5	17.4	19.9
פעילויות עזר הנלוות לשירותים פיננסיים ולשירותי ביטוח	8.4	8.8	7.7
שירותים משפטיים ושירותי חשבונאות	7.5	6.7	8.7
תכנות מחשבים, ייעוץ בתחום המחשבים ושירותים נלווים אחרים	7.3	8.1	6.2
מסחר סיטוני, פרט לכלי רכב מנועיים ולאופנועים	4.6	4.4	5
חינוך	4.3	3.8	4.9
מנהל ציבורי וביטחון; ביטוח לאומי חובה	4.2	4.6	3.5
ביטוח, ביטוח משנה וקרנות פנסיה, פרט לביטוח לאומי חובה	3.5	3.1	4
שירותי משרדים ראשיים; שירותי ייעוץ ניהולי	3.3	3.8	2.5
ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי	3.1	3.4	2.7

התפלגות הענפים שבהם מועסקים גברים שונה מההתפלגות של הנשים. הענף הנפוץ ביותר בקרב שני המינים הוא ענף השירותים הפיננסיים. אחוז הנשים העוסקות בענף זה גבוה יותר. במקום השני בקרב הגברים נמצא ענף פעילויות עזר הנלוות לשירותים פיננסיים ואילו בקרב הנשים במקום השני נמצא ענף שירותים משפטיים וחשבונאיים ורק במקום השלישי אצלן נמצא ענף פעילויות עזר. בקרב הגברים במקום השלישי ממוקם ענף תכנות מחשבים, ובו עובדים 8.1% מהגברים בעלי תואר בכלכלה לעומת 6.2% מהנשים.

השכר של מועסקים בוגרי תואר ראשון בכלכלה

לימודי תואר ראשון בכלכלה, תשע"ז (2016/17) 29/10/2017

שכר בוגרי הכלכלה מושפע משמעותית מהענף שבו הם עובדים. השכר הגבוה ביותר היה בענף תכנות מחשבים (שכר ממוצע של 19,348 ש"ח לחודש ושכר חציוני של 17,826 ש"ח), אך סטיית התקן גבוהה אף היא (10,619 ש"ח), דבר המצביע על טווח תנודתיות גבוה בשכר בענף זה. השכר הממוצע בענף ייצור מחשבים היה 18,690 ש"ח, בענף מינהל ציבורי וביטחון - 15,698 ש"ח, בענף שירותי משפט וחשבונאות - 12,757 ש"ח ובענף חינוך השכר הממוצע היה הנמוך ביותר - 10,099 ש"ח. בענף שירותים פיננסיים השכר הממוצע עמד על 15,555 ש"ח, עם סטיית תקן נמוכה יחסית של 6,923 ש"ח.

שכר לפי מין

השכר הממוצע (17,423 ש"ח) וכן השכר החציוני (15,958 ש"ח) של הגברים בעלי תואר ראשון בכלכלה, בכלל הענפים, גבוהים מהשכר הממוצע (12,128 ש"ח) והשכר החציוני (11,217 ש"ח) של הנשים. הפער בין השכר הממוצע לשכר החציוני בקרב נשים נמוך מאשר הפער בקרב גברים. גם סטיית התקן בקרב הנשים נמוכה יותר (7,145 ש"ח לעומת 10,165 ש"ח, בהתאמה). בכל ענפי הכלכלה, השכר החודשי הממוצע והחציוני של הנשים נמוך מזה של הגברים. הפער הגבוה ביותר בין שכר הנשים לשכר הגברים התקבל בענף חינוך, שבו שכר הנשים נמוך משכר הגברים הממוצע בכ-48%. סטיית התקן בקרב הנשים נמוכה יחסית (4,006 ש"ח), דבר שמלמד על פיזור נמוך יותר בהכנסות הנשים. לאחריו, בענף שירותי משרדים ראשיים נמצא פער של 43%, בענף פעילויות עזר הנלוות לשירותים פיננסיים - 36% בענף ביטוח - 31% ובענף השירותים הפיננסיים נמדד פער של כ-28%. גם בענף זה סטיית התקן אצל הנשים היא מבין הנמוכות (4,827 ש"ח). ייתכן כי בענפים שבהם פערי השכר גדולים במיוחד, הפערים נובעים ממשלח היד השונה בין גברים לנשים באותו ענף.

שכר וענפי כלכלה שבהם מועסקים בוגרי תואר ראשון בכלכלה לפי סוג המוסד האקדמי שבו למדו

מבין בוגרי תואר ראשון בכלכלה בשנים תשס"ו-תשס"ט (2006-2009), 50.9% הם בוגרי אוניברסיטאות, 48.1% בוגרי מכללות אקדמיות ו-1% בוגרי האוניברסיטה הפתוחה. להלן התפלגות 10 הענפים הנפוצים ביותר שבהם עוסקים בוגרי תואר ראשון בכלכלה לפי מוסד הלימוד.

לוח ב - בוגרי תואר ראשון בכלכלה בשנים תשס"ו-תשס"ט לפי ענף כלכלי וסוג מוסד הלימוד, 2014

ענף כלכלי	אחוז בוגרים העוסקים בענף מבין כלל הבוגרים	אחוז בוגרים העוסקים בענף מבין בוגרי האוניברסיטאות	אחוז בוגרים העוסקים בענף מבין המכללות האקדמיות
שירותים פיננסיים, פרט לביטוח ולקרנות פנסיה	18.5	14.6	22.4
פעילויות עזר הנלוות לשירותים פיננסיים ולשירותי ביטוח	8.4	5.8	11.2
שירותים משפטיים ושירותי חשבונאות	7.5	11.2	3.7
תכנות מחשבים, ייעוץ בתחום המחשבים ושירותים נלווים אחרים	7.3	8.8	5.4
מסחר סיטוני, פרט לכלי רכב מנועיים ולאופנועים	4.6	4.3	4.9
חינוך	4.3	4.2	4.3
מינהל ציבורי וביטחון; ביטוח לאומי חובה	4.2	5.4	2.9
ביטוח, ביטוח משנה וקרנות פנסיה, פרט לביטוח לאומי חובה	3.5	2.5	4.3
שירותי משרדים ראשיים; שירותי ייעוץ ניהולי	3.3	4.1	2.4
ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי	3.1	4	2.1

התפלגות הענפים שבהם עוסקים בוגרי תואר ראשון בכלכלה באוניברסיטאות שונה מהתפלגות הענפים של בוגרי המכללות האקדמיות.

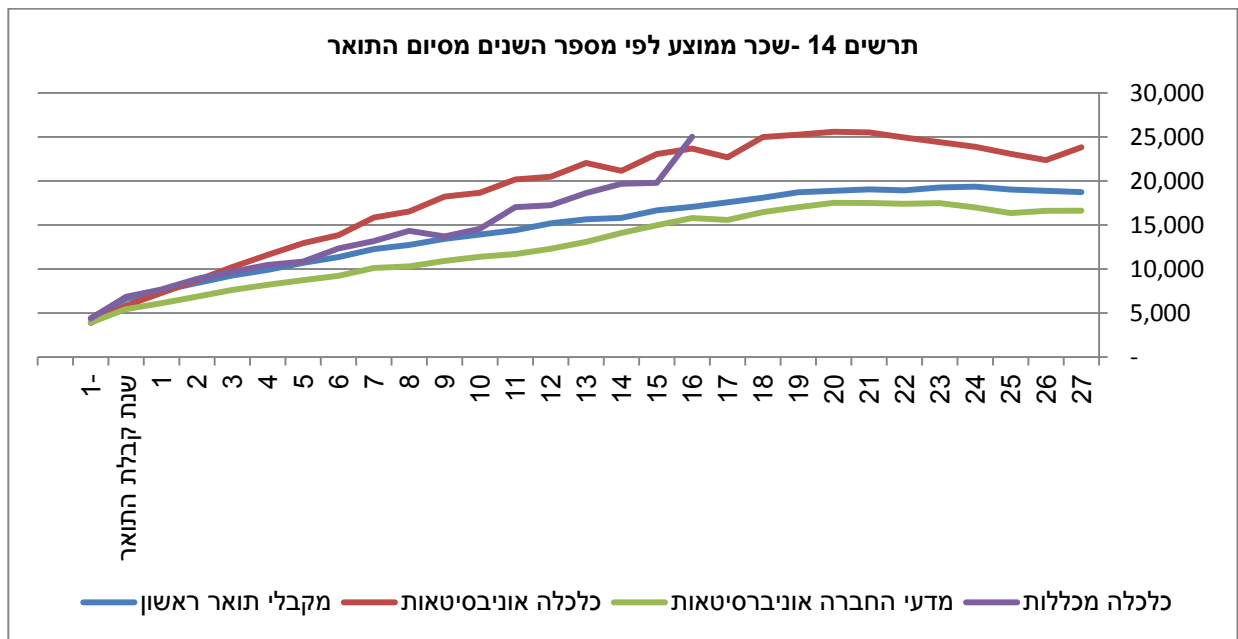
במקום הראשון בשני סוגי מוסדות הלימוד נמצא ענף השירותים הפיננסיים, אך אחוז העוסקים בו מקרב בוגרי המכללות האקדמיות גבוה מאחוז בוגרי האוניברסיטאות (22.4% לעומת 14.6%, בהתאמה). במקום השני מבין בוגרי האוניברסיטאות נמצא ענף שירותים משפטיים וחשבונאיים. בקרב בוגרי המכללות האקדמיות במקום השני נמצא ענף פעילויות עזר הנלוות לשירותים פיננסיים. השכר הממוצע של בוגרי אוניברסיטה (17,025 ש"ח) וכן השכר החציוני שלהם (15,888 ש"ח) גבוהים מהשכר הממוצע (13,263 ש"ח) ומהשכר החציוני (13,059 ש"ח) של בוגרי המכללות האקדמיות. סטיית התקן בקרב בוגרי האוניברסיטאות (9,907 ש"ח) גבוהה מסטיית התקן במכללות האקדמיות (8,387 ש"ח). השכר הממוצע וכן השכר החציוני של בוגרי אוניברסיטה בכל ענף, גבוהים מאלה של בוגרי מכללות אקדמיות.

פערי השכר הגבוהים ביותר בין בוגרי האוניברסיטאות לבוגרי המכללות האקדמיות, נמצאו בענף שירותים משפטיים ושירותי חשבונאות (פער של כ-76% בשכר החציוני) ולאחריו בענף המסחר הסיטוני (כ-60%). הפערים הנמוכים ביותר נמדדו בענפים חינוך וביטוח (15% מהשכר החציוני, בכל אחד מהענפים) ובענף שירותים פיננסיים (13%).

השכר הממוצע של בוגרי תואר ראשון בכלכלה (ב-2014) לפי מספר השנים ממועד קבלת התואר
עד לשנה השלישית ממועד קבלת התואר, כמעט שלא נצפו הבדלים בממוצע השכר בין בוגרי המכללות לבוגרי האוניברסיטאות. ואולם החל מהשנה הרביעית לקבלת התואר, השכר הממוצע של בוגרי כלכלה מהאוניברסיטאות גבוה מזה של בוגרי המכללות¹¹.

¹¹ יצוין כי בשנה ה-16 מקבלת התואר, השכר הממוצע של בוגרי תואר ראשון בכלכלה מהמכללות האקדמיות עלה על השכר הממוצע של בוגרי תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטאות. מאחר שהמכללות האקדמיות אינן קיימות מעבר ל-17 שנה, לא ניתן להמשיך בהשוואה.

השכר מגיע לשיאו כ-18 עד 22 שנה ממועד קבלת התואר. שכר זה הגיע לכ-25,000 ש"ח בממוצע. בשנים הללו התקבל גם השכר הממוצע הגבוה ביותר של בוגרי תואר ראשון במדעי החברה - כ-17,000 ש"ח. שיא השכר בקרב בוגרי תואר ראשון בכלל המקצועות התקבל כ-21 עד 25 שנים מקבלת התואר ושכרם הממוצע הגיע לכ-19,000 ש"ח. שכר ממוצע זה גבוה מהשכר הממוצע המקסימלי של בוגרי מדעי החברה, אך נמוך משמעותית מהשכר של בוגרי כלכלה. לאחר השיא בשכר הממוצע בכל הקטגוריות שנבחנו, חלה ירידה הדרגתית בשכר הממוצע אך עדיין בוגרי תואר ראשון בכלכלה קיבלו שכר גבוה יותר מהממוצע של כלל הסטודנטים ובפרט מהסטודנטים במדעי החברה.

הגדרות והסברים

הנתונים המוצגים בהודעה מבוססים על קבצים מנהליים שמתקבלים מהמוסדות להשכלה גבוהה. אלו כוללים נתונים אישיים של מועמדים, סטודנטים ומקבלי תארים. קבצים אלו עוברים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תהליך של עיבוד, האחדה וטיוב הנתונים. נתונים נוספים התקבלו באמצעות קישור קובצי נתונים נוספים לקבצים שבידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

אוכלוסיית ההודעה - כוללת מועמדים, סטודנטים ובוגרים באוניברסיטאות ובמכללות האקדמיות ואינה כוללת מכללות אקדמיות להוראה (שבהן אין לימודי כלכלה ולכן הם לא נספרו בכלל הסטודנטים לתואר ראשון).

סטודנטים לכלכלה - מי שלמד במקצוע ראשון כלכלה או במקצוע שני.

מועמדים - הן לאוניברסיטאות והן למכללות האקדמיות, נספרים פעם אחת (ספירה של נפשות) לפי טופס ההרשמה שבו המועמד קיבל את התוצאה הטובה ביותר לפי הסדר הבא: התקבל ולומד, התקבל ולא לומד, נדחה.

מקצוע לימוד בעדיפות ראשונה - המקצוע שסומן בעדיפות ראשונה על גבי טופס ההרשמה.

הציון הפסיכומטרי - נע בין 200 ל-800 והוא מורכב מ-3 תחומים: חשיבה מילולית, חשיבה כמותית ואנגלית. הציון הממוצע מבוסס על הציון הגבוה ביותר של הנבחן בכל ניסיונותיו. הנתונים מבוססים על קובצי נבחני הבחינה הפסיכומטרית אשר מתקבלים במרכז הארצי לבחינות והערכה. סולם הציונים בחלק הכמותי בבחינה הפסיכומטרית נע בין 50 ל-150.

סטודנט חדש - סטודנט שלומד לראשונה ושלא הופיע כסטודנט במידע מנהלי בשנים קודמות.

מוסדות לימוד שבהם לומדים כלכלה:

אוניברסיטאות: האוניברסיטה העברית בירושלים; הטכניון- מכון טכנולוגי לישראל; אוניברסיטת תל-אביב; אוניברסיטת בר-אילן; אוניברסיטת בן-גוריון בנגב; אוניברסיטת חיפה; אוניברסיטת אריאל בשומרון.¹²

האוניברסיטה הפתוחה - לאוניברסיטה הפתוחה מאפיינים המייחדים אותה מיתר המוסדות להשכלה גבוהה. הדבר בא לידי ביטוי בתהליכי הקבלה של הסטודנטים ובמהלך לימודיהם, בהרכב אוכלוסיית הסטודנטים ועוד. לפיכך, הנתונים בהודעה זו אינם כוללים את נתוני האוניברסיטה הפתוחה, מלבד במקומות שבהם מצוין דבר זה בפירוש עם זאת, השאיפה היא לשלב את נתוני האוניברסיטה הפתוחה בסטטיסטיקה השוטפת של המוסדות להשכלה גבוהה, תוך התייחסות לייחודיותה.

מכללות אקדמיות מתוקצבות: המכללה האקדמית של תל-אביב-יפו; המכללה האקדמית הדסה ירושלים; המכללה האקדמית תל-חי; המכללה האקדמית עמק יזרעאל ע"ש מקס שטרן; המכללה האקדמית ספיר; המכללה האקדמית אשקלון; המכללה האקדמית גליל מערבי; המכללה האקדמית יהודה ושומרון (עד 2013).

מכללות אקדמיות שאינן מתוקצבות: המסלול האקדמי של המכללה למנהל; המרכז הבינתחומי הרצליה.

¹² החל משנת תשע"ד (2013/14) נוספה אוניברסיטה חדשה - אוניברסיטת אריאל בשומרון. משנה זו, הסטודנטים שבמוסד זה, נכללים בנתוני האוניברסיטאות. עד שנת תשע"ג (2012/13, ולרבות שנה זו) סטודנטים אלו נכללו בנתוני המכללות האקדמיות המתוקצבות.